

ENERGETIKAI, ÁLLAMI TÁMOGATÁSSAL KAPCSOLATOS JOGVITÁK AZ
EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA ELŐTT
és az aktuális jogértelmezések magyar vonatkozásai

dr. Simon Dorottya

ügyvezető, partner,

LEXCELLENCE Európai Közösségi Jogi és Szabályozási Tanácsadó Kft.

II. Magyar Energetikai Jogi Konferencia

Budapest, 2017. május 11.

A JOGVITÁK MÖGÖTTI ALAPVETŐ SZABÁLYOZÁSI KERETEK

Az állami támogatások tilalma és a jogérvényesítés intézményrendszere

A tilalom (EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés):

„(1) Ha a Szerződések másként nem rendelkeznek, a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azszal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.”

Kivételek:

EUMSZ 107. cikk (2)-(3) bekezdéseiben és másodlagos joganyagban

Jogérvényesítés fórumai:

Európai Bizottság

- ❖ Állami támogatás megvalósulásának értékelése
- ❖ Összeegyeztethetőség értékelése (kivételek alkalmazása)
- ❖ Előzetes jóváhagyás
- ❖ Csoportmentességek meghatározása

Tagállami bíróságok

- ❖ Állami támogatás megvalósulásának értékelése
- ❖ Jogellenes támogatás jogkövetkezményeinek alkalmazása (támogatás felfüggesztése, ideiglenes intézkedés, kamat)

Jogviták az EU Bíróság előtt

- ❖ Uniós intézményi aktus megsemmisítése iránti eljárás (Európai Bizottság határozatával szemben)
- ❖ Előzetes döntéshozatali eljárás (tagállami bíróság előtti jogvita esetén)

ENERGETIKAI, ÁLLAMI TÁMOGATÁSOS JOGVITÁK - ÁTTEKINTÉS

Fő jogeset csoportok

1. A PreussenElektra ítélet továbbélése

- ❖ Megújuló energiaforrásból termelt villamos energia támogatására alkalmazott kötelező átvételi rendszerek megítélése – állami forrásból finanszírozottság

2. Más tagállamban termelt zöldenergia kizárása a tagállami támogatási rendszerből (Essent Belgium, Ålands Vindkraft)

- ❖ Megújuló részarány teljesítése érdekében működtetett tagállami támogatási rendszerek, melyek kizárták a támogatásból a más tagállamból származó zöldenergiát – a belső piaci szabadságok jogszerű korlátozása

3. Atomerőmű támogatást engedélyező bizottsági határozat megtámadhatósága

- ❖ Megújuló termelők a Hinkley Point atomerőmű bővítés ellen – korlátozott perképeség

4. Eurallumina ügycsoport (csak a teljesség kedvéért)

- ❖ Alumíniumgyártás támogatása derogáción alapuló energiaadó kedvezményel, tiltott állami támogatással T-60/06, T-50-06, T-56/06, T-62/06 és T-69/06 és ezek folyamányai

ENERGETIKAI, ÁLLAMI TÁMOGATÁSOS JOGVITÁK – 1. ÜGYCSOPORT (1)

A PreussenElektra ítélet továbbélése

Kiindulópont: a PreussenElektra ítélet (C-379/98, EU:C:2001:160)

Nem állami forrásból finanszírozott, és ezért nem minősül az EUMSZ 107(1) cikke szerinti állami támogatásnak az olyan kötelező átvételi rendszer, amelyben a piaci árnál magasabb átvételi ár terhét az átvételre kötelezett piaci szereplők viselik.

Az ítélet továbbélése a joggyakorlatban

Az ügyek pontos hivatkozásait a következő slide tartalmazza, a fontosabb példák a Vent De Colère ítélet, a tavaly májusi német ítélet (fellebbezés alatt), a horvát kikötő esete és a lengyel szabályozás megítélése.

Állami forrásból finanszírozottság lényeges megkülönböztető jegyei

- ❖ A források legalább közvetve az állami hatóságok ellenőrzése alatt maradnak (pl. többségi állami tulajdonban álló TSO, állami pénzalap vagy koncessziós társaság adminisztrálja a támogatást);
- ❖ Egyfajta (fogyasztási) adóként működik a végfelhasználók hozzájárulása, amiből a támogatást finanszírozzák (és a piaci szereplők veszteségeit a rendszer a felhasználóktól beszedett díjakból kompenzálja).

Nyitott kérdés

Meghatározott arányú kapcsoltan termelt villamos energia forgalmazási kötelezettség, szabályozott árak nélkül – állami forrásból finanszírozott-e, ha a többletköltséget viselő piaci szereplők többsége állami tulajdonban áll?

ENERGETIKAI, ÁLLAMI TÁMOGATÁSOS JOGVITÁK – 1. ÜGYCSOPORT (2)

A PreussenElektra ítélet továbbélése - hivatkozások

A PreussenElektra ítéleten alapuló, a jogértelmezést továbbfejlesztő ügyek:

- ❖ Franciaország kontra Bizottság ítélet (Stardust Marine), C-482/99, EU:C:2002:294;
- ❖ Essent Netwerk Noord és társai ítélet, C-206/06, EU:C:2008:413;
- ❖ Vent De Colère és társai ítélet, C-262/12, EU:C:2013:851;
- ❖ 2014. december 11-i Ausztria kontra Bizottság ítélet, T-251/11, EU:T:2014:1060;
- ❖ Elcogás végzés, C-275/13, EU:C:2014:2314;
- ❖ 2015. szeptember 24-i TV2/Danmark kontra Bizottság ítélet, T-674/11; EU:T:2015:684 (fellebbezés folyamatban);
- ❖ 2016. szeptember 14-i Trajektina Luka Split kontra Bizottság ítélet, T-57/15, EU:T:2016:470;
- ❖ 2016. május 10-i Németország kontra Bizottság ítélet, T-47/15, EU:T:2016:281 (fellebbezés folyamatban);
- ❖ 2017. március 15-i Enedis végzés, C-515/16, EU:C:2017:217;
- ❖ ENEA ügy, C-329/15 (folyamatban, 2017. március 22-i indítvány, EU:C:2017:233).

ENERGETIKAI, ÁLLAMI TÁMOGATÁSOS JOGVITÁK – 2. ÜGYCSOPORT

Más tagállamban termelt zöldenergia kizárása a támogatási rendszerből

A jogértelmezés

- ❖ A megújuló támogatási irányelv (2009/28/EK és az elődje) megengedi, hogy a tagállamok a támogatási rendszerüket a saját területükön termelt zöldenergiára korlátozzák;
- ❖ Az irányelv által megvalósított jogharmonizáció nem teljes, ezért az elsődleges uniós jog is alkalmazandó;
- ❖ A megújuló támogatási rendszer tagállami területen termelt zöldenergiára korlátozása az EUMSZ 34. cikke szerinti mennyiségi korlátozásokkal azonos hatású intézkedés;
- ❖ De a környezetvédelmi célra tekintettel igazolható.

Az ítéletek hivatkozásai

- ❖ Ålands Vindkraft ítélet, C-573/12, EU:C:2014:2037;
- ❖ Essent Belgium ítélet, C-204/12-208/12, EU:C:2014:2192;
- ❖ Essent Belgium ítélet, C-492/14, EU:C:2016:732.

Aktualitás – Winter Package tervezett rendelkezése

A megújuló-támogatási irányelv-tervezet 5. cikke szerint a támogatási rendszert 2021-től az újonnan támogatott kapacitások legalább 10%-át (2026-2030 között legalább 15%-át) érintően meg kellene nyitni a más tagállamban működő termelők számára.

ENERGETIKAI, ÁLLAMI TÁMOGATÁSOS JOGVITÁK – 3. ÜGYCSOPORT

Atomerőmű támogatást engedélyező bizottsági határozat megtámadhatósága

Greenpeace Energy kontra Bizottság végzés (T-382/15, EU:T:2016:589)

A Törvényszék 2016. szeptember 26-i végzése, melyben elfogadhatatlannak minősítette osztrák és német megújuló/kapcsolt termelők és kisebb közműszolgáltatók keresetét a Hinkley Point atomerőmű C egységének állami támogatását jóváhagyó bizottsági határozat megsemmisítése iránt.

A jogértelmezés

- ❖ Az EUMSZ 263. cikk szerinti perképeség bizonyításához a releváns földrajzi piac az EU egészének belső energiapiaca és az atomenergiából és a megújuló energiaforrásból termelt villamos energia helyettesítő termékek (egyazon termékpiac);
- ❖ Az egyedi érintettséghez a versenytárs felperesnek minden egyes más, a belső energiapiacon aktív termelőhöz képest kellene bizonyítania, hogy a támogatás az ő piaci pozícióját eltérően (egyedileg) érinti;
- ❖ Az ellátásbiztonság garantálása éppúgy célja az uniós energiapolitikának, mint a megújuló és kapcsolt termelés ösztönzése esetén a környezetvédelem.

Aktualitás – Paks II határozat megtámadhatósága

- ❖ A végzés jogértelmezése szinte lehetetlenné teszi a magánjogi jogalanyok (piaci szereplők) számára a *locus standi* bizonyítását. Ezért a Bizottság Paks II állami támogatásával kapcsolatos határozatát is csak valamely tagállam, EU intézmény vagy maga a kedvezményezett tudja az EU Bíróság előtt megtámadni.
- ❖ A végzés anyagi értelemben nem jogerős, fellebbezés van folyamatban (C-640/16 P).

Köszönöm a figyelmüket!

dr. Simon Dorottya
LEXCELLENCE Európai Közösségi Jogi és Szabályozási Tanácsadó Kft.
simon.dorottya@lexcellence.hu